

Пробація в Україні

Сьогодні одним з напрямків реформування державного управління системою кримінальної юстиції є створення національної служби пробації за зразками європейських країн та відповідного комплексного правового інституту. Можна ще раз наголосити, що пробація не є сьогодні прикладом «зарубіжного досвіду». Служба пробації як організаційна структура з відповідними функціями є сьогодні невід'ємним елементом будь-якої національної системи кримінальної юстиції.

Пробація — це система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого відповідно до прийнятого 5 лютого 2015 року Верховною Радою України Закону України «Про пробацію».

Основними завданнями пробації є:

- підготовка досудових доповідей щодо обвинувачених;
- здійснення нагляду за засудженими до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, особами, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років;
- виконання певних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;
- направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів;
- реалізація пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;
- проведення соціально-виховної роботи із засудженими;

- здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення;
- реалізація інших заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

Суб'єктами пробації є:

- обвинувачені, стосовно яких органом пробації готується досудова доповідь;
- особи, засуджені до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;
- особи, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт;
- особи, звільнені від відбування покарання з випробуванням;
- звільнені від відбування покарання вагітні жінки і жінки, які мають дітей віком до трьох років;
- особи, засуджені до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів;
- особи, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, стосовно яких вживаються заходи з підготовки їх до звільнення.

Суб'єкти пробації мають право на:

- участь у підготовці досудової доповіді;
- участь у складенні індивідуального плану роботи із засудженим;
- роз'яснення своїх прав та обов'язків;
- отримання інформації про умови відбування покарання та здійснення органом пробації нагляду;
- отримання інформації про можливу допомогу і консультації;
- участь у програмах і заходах, що організуються органом пробації;
- дотримання правового режиму інформації з обмеженим доступом;

- оскарження рішень, дій або бездіяльності персоналу органу пробації.

Суб'єкти пробації зобов'язані:

- виконувати встановлені законом та покладені на них рішенням суду обов'язки;
- не вчиняти правопорушень;
- виконувати законні вимоги персоналу органу пробації;
- надавати достовірну інформацію персоналу органу пробації.

Суб'єкти пробації користуються всіма правами людини і громадянина, передбаченими Конституцією України, крім обмежень, визначених законами України і встановлених рішенням суду.

Переваги пробації

Для особи, яка вчинила правопорушення[

- можливість змінитись без перебування у місцях позбавлення волі (ізоляції від суспільства), підтримка на шляху до змін;
- збереження сімейних стосунків та зв'язків у громаді;
- збереження роботи та житла;
- позитивний соціальний ефект: особа не втрачає соціальні зв'язки та шанс створити сім'ю.

Для суспільства

- забезпечення громади від вчинення повторних злочинів;
- справедливе здійснення правосуддя: баланс між карою за вчинене правопорушення, відшкодуванням завданої шкоди та інтересами членів суспільства.

Для держави в цілому

- зниження злочинності;
- зниження кількості ув'язнених осіб;
- позитивний економічний ефект: утримання правопорушника у місцях позбавлення волі набагато дорожче для держави, ніж перебування на пробації; а також залишаючись у суспільстві особа не втрачає роботу та сплачує внески у держбюджет;

- дотримання міжнародних стандартів.

Європейські правила пробації базуються на ідеї, що діяльність служб пробації повинна бути спрямована на зниження рецидивної злочинності через встановлення позитивних відносин зі злочинцями шляхом здійснення нагляду (включаючи контроль там, де це необхідно), наставництво й допомогу та заохочення їх соціального включення.

З питань пробації жителі Яремчанської міської ради можуть звертатись за адресою: 78400, вул.Княгині Ольги, 3 м.Надвірна Надвірнянський район Івано-Франківська область, Надвірнянський міськрайонний відділ з питань пробації Західного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань, та пробації Міністерства юстиції України.

Яремчанське бюро правової допомоги